

*Αγροτικές δομές και μετασχηματισμοί
στην Ελληνική Ύπαιθρο, 1820-1980.*

2^η Συνάντηση Εργασίας της Ομάδας Αγροτικής Ιστορίας της
Ελληνικής Εταιρείας Οικονομικής Ιστορίας

Ιστορικό Αρχείο Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς

3-4 Φεβρουαρίου 2022

Πρόγραμμα

Τοιχογραφία από το κτίριο του συνεταιρισμού στο Νέο Μοναστήρι Καρδίτσας

Οργάνωση Διημερίδας

Γιώργος Γάσιος

Δημήτρης Αγγελής-Δημάκης

Πέμπτη 3 Φεβρουαρίου 2022

1^η συνεδρία: **Δομές της αγροτικής κοινωνίας και οικονομίας στη μετεπαναστατική Ελλάδα: γαιοκτησία, αγορές και ανισότητες (16.00-17.45)**

Πρόεδρος συνεδρίας: **Εύη Καρούζου (Διευθύντρια Ερευνών, Κέντρο Ερεύνης της Ιστορίας του Νεωτέρου Ελληνισμού, Ακαδημία Αθηνών)**

■ 16.00: Σάκης Δημητριάδης

Μια άγνωστη γεωργική απογραφή της Ελλάδας του 1830 (και τι μπορεί να μας πει για την αγροτική οικονομία και κοινωνία της εποχής)

■ 16.15: Μηνάς Αντύπας

Στην Ερμιόνη και στην Τροιζήνα τα χρόνια 1830-1860: Αγορές και εκμετάλλευση γαιών από υδραίικες πλοιοκτητικές οικογένειες τα χρόνια μετά την Επανάσταση

■ 16.30: Σταυρούλα Βερράρου

Οι κτηματικές αποζημιώσεις των νεοφώτιστων, 1830-1853

■ 16.45: Γιώργος Γάσιος

Κοινοτικές ιδιοκτησίες στην Ελλάδα, 1829-1940. Μια πρώτη προσέγγιση

■ 17.00 - 17.45: Ερωτήσεις – Συζήτηση

■ 17.45 - 18.00: Διάλειμμα

Πέμπτη 3 Φεβρουαρίου 2022

2^η συνεδρία: Συλλογικά υποκείμενα, κοινωνικές διεκδικήσεις και κρατικές πολιτικές στην ελληνική ύπαιθρο στις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα (18.00-19.45)

Πρόεδρος συνεδρίας: Έλσα Κοντογιώργη (Διευθύντρια Ερευνών, Κέντρο Ερεύνης της Ιστορίας του Νεώτερου Ελληνισμού, Ακαδημία Αθηνών)

■ 18.00: Βασίλης Γεωργιάκης

«Δεν εδώκαμε τι εις τους αγάδες..»: Έθνος, κράτος και το αγροτικό ζήτημα στην Ήπειρο

■ 18.15: Δημήτρης Αγγελής-Δημάκης

Οι αγροτικές ενώσεις ως φορείς των μετασχηματισμών στην Ελληνική ύπαιθρο κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα

■ 18.30: Αλέξανδρος Μακρής

*«Αι θυσίαι προς το Κράτος των χωρικών επέβαλαν την ηθικήν υποχρέωσιν εις αυτό ικανοποίησης της στοιχειώδους αξιώσεώς των»:
Παλαιοί πολεμιστές και αγροτική μεταρρύθμιση στη μεσοπολεμική Ελλάδα*

■ 18.45: Ιωσήφ Μποτετζάγιας & Γιώργος Κωστόπουλος

«Ο πόλεμος κατά της γίδας»: δασοκομία, κτηνοτροφία και πολιτική στην πρώιμη σύγχρονη Ελλάδα

■ 19.00 - 19.45: Ερωτήσεις – Συζήτηση

Παρασκευή 4 Φεβρουαρίου 2022

3^η συνεδρία: Εθνική παραγωγή, συλλογική δράση και αγορές στην Ελλάδα στις μεταπολεμικές δεκαετίες (16.00-17:45)

Πρόεδρος συνεδρίας: Γιώργος Βλάχος (*Μεταδιδακτορικός Ερευνητής, Ιστορικό Ίδρυμα Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών- Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*)

■ 16.00: Καλλιόπη Γερωνυμάκη

Σίτιση, γεωργική ανάκαμψη ή ισοζύγιο πληρωμών;

Η παρουσία του Αμερικάνικου Δημόσιου Νόμου Ν. 480 στην Ελλάδα την επαύριο του Σχεδίου Marshall (1955-1966)

■ 16.15: Juan Carmona-Zabala

Η Συνεταιριστική Ένωση Καπνοπαραγωγών Ελλάδος: Μια προσέγγιση μέσω της θεωρίας των Παγκοσμίων Δικτύων Παραγωγής

■ 16.30: Τρύφωνας Λεμοντζόγλου

Μια Εμπειρική Διερεύνηση των Προσδιοριστικών Παραγόντων της Παραγωγής Καπνού: Η Περίπτωση της Ελλάδας Μεταπολεμικά

■ 16.45: Δημήτρης Στεργιόπουλος

Η κρίση στις εξαγωγές καπνού και η ίδρυση του Εθνικού Οργανισμού Καπνού: Οι κινητοποιήσεις των καπνοπαραγωγών και η οικονομική πολιτική της μεταπολεμικής Ελλάδας

■ 17.00 - 17.45: Ερωτήσεις – Συζήτηση

■ 17.45- 18.00: Διάλειμμα

Παρασκευή 4 Φεβρουαρίου 2022

4^η συνεδρία: Προς μια ιστορία του αγροτικού χώρου: ζητήματα θεωρίας, πηγών και εφαρμογών (18.00-19.45)

Πρόεδρος συνεδρίας: Σωκράτης Πετμεζάς (Καθηγητής Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας Νεοτέρων Χρόνων Πανεπιστημίου Κρήτης- Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Οικονομικής Ιστορίας)

■ 18.00: Ανδρομάχη Οικονόμου

Όταν η εθνογραφία συναντά την ιστορία: Εθνο-ανθρωπολογική προσέγγιση του ελληνικού αγροτικού χώρου (19^{ος}-21^{ος} αι.)

■ 18.15: Ελένη Μπενέκη

Τεκμήρια αγροτικής ιστορίας της Ελλάδας του 20ου αιώνα

■ 18.30: Σπύρος Δημανόπουλος

Σουλτανίνα... Η «κρητική» σταφίδα του 20^{ού} αιώνα

■ 18.45: Ηλίας Καφάογλου

«Προορισμοί, δίκτυα, ταυτότητες: η χαρτογραφική παρέμβαση της ΕΛΠΑ, 1926-1960, και η ανανοσηματοδότηση του αγροτικού χώρου»

■ 19.00 - 19.45: Ερωτήσεις – Συζήτηση

Κατάλογος Ομιλητών

Carmona-Zabala Juan

Μεταδιδακτορικός ερευνητής, Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας

Αγγελής-Δημάκης Δημήτρης

Διδάκτωρ Ιστορίας, Τμήμα Σύγχρονης Ιστορίας, Αυτόνομο Πανεπιστήμιο Μαδρίτης-Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας

Αντύπας Μηνάς

Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης-Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας

Βεργάρου Σταυρούλα

Διδάκτωρ Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Γάσιος Γιώργος

Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης-Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας

Γερωνυμάκη Καλλιόπη

Διδάκτωρ Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Πολιτισμού, Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Φλωρεντίας

Γεωργάκης Βασίλης

Μεταπτυχιακός φοιτητής Νεότερης Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Δημανόπουλος Σπύρος

Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Δημητριάδης Σάκης

Μεταδιδακτορικός ερευνητής, Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας

Καφάογλου Ηλίας

Επιστημονικός Συνεργάτης, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Κωστόπουλος Γιώργος

Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Λεμοντζόγλου Τρύφωνας

Μεταδιδακτορικός ερευνητής, Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας-Πάντειο Πανεπιστήμιο

Μακρής Αλέξανδρος

Διδάκτωρ Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Μπενέκη Ελένη

Προϊσταμένη Ιστορικού Αρχείου Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς

Μποτετζάγιας Ιωσήφ

Καθηγητής, Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Οικονόμου Ανδρομάχη

Διευθύντρια Ερευνών, Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας, Ακαδημία Αθηνών

Στεργιόπουλος Δημήτρης

Υποψήφιος διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας Σαν Ντιέγκο- Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας